

ยามทุ่งนาเขียว
ชะอุ่ม ยอด
ข้าวระบัดใบพริ้วพัดวิ
คันทา เด็กๆชาวชนบท
จะพากันออกหา กับ
เขียด ปลา กุ้ง หอย
สัตว์ต่างๆ ที่อยู่ตาม
ท้องทุ่ง มาเป็นอาหาร

บ่อเขียด คนล้าหนา พะนุกการจับเขียด

วิธีการจับสัตว์ที่น่าสนใจโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการจับ เพียงแต่ใช้ชะมดปัญหาปัญญา
จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมด้วยการทำบ่อเขียดล่อเขียดเข้ามาให้จับโดยง่าย
ชายผู้เฒ่าชื่อ ลุงไธด์ ของพวกเด็กๆ ในหมู่บ้านกำลังสาธิต
และบอกวิธีการจับเขียดให้หลานชายชื่อไฉ่จ้อยอยู่ริมข่วง (ลาน) บ้าน พ่อลุง
บอกว่า “ธรรมดาเขียดมันชอบบ่อน้ำเล็กๆ หากมีสีน้ำตาลขุ่นๆ และกลิ่นโคลนยิ่งดี”
ว่าแล้วพ่อลุงก็ไฉ่จ้อยเป็นรอยวงกลมพลาจางพูดสอน “การทำบ่อเขียดอย่า

ทำบ่อใหญ่ ขนาดความกว้างประมาณศอกก็พอ เพราะบ่อกว้างมากจะทำให้จับเขียดยาก”

ไฉ่จ้อยจำคำสอนของลุงไธด์ วิ่งไปชวน
เพื่อนๆ ต่างคนต่างถืออ้อมป้อเขียดออกสู่ทุ่งนา
เลือกทำเลที่ว่างระหว่างกอข้าว มีหน้าดินโคลน
เหนียวขึ้นมานิดๆ ไฉ่จ้อย ทำการวางอ้อมป้อเขียด
ลงข้างๆ บรรดาเพื่อนๆ นั่งบนคันนาดูไฉ่จ้อยใช้มือ
ขุดเนื้อดินออกมาทำเป็นบ่อเล็กๆ พยายามมิให้
กลิ่นโคลนที่ควักออกกระทบต้นข้าว โดยเฉพาะ
มิใช้มือเข้าไปใกล้กระทบต้นข้าว มิให้กระเทือน
รากต้นข้าว เพราะจะเกิดความเสียหายแก่ต้น
ข้าวของผู้อื่นที่กำลังเจริญเติบโต

หลังจากทำบ่อเขียดแล้ว ไฉ่จ้อยใช้
นิ้วมือตีดน้ำ จ่อม..จ่อม..คล้ายเสียงกบ เขียด
กระโดดเล่นน้ำ พร้อมกับบอกเพื่อนๆ ว่า “รอ
ประเดี๋ยวเขียดจะมาตามเสียงตีดน้ำ เพราะพวก
มันนึกว่ามีเขียดตัวอื่นๆ เล่นน้ำแถวนี้”

พวกเขาเห็นไฉ่จ้อยสาธิตการทำ
บ่อเขียดแล้ว ต่างคนต่างแยกย้ายไปทำบ่อเขียด

ของตนเองในผืนนากว้างคนละสองสามบ่อ เพื่อรอให้เขียดมาเล่นน้ำในบ่อ
บรรดาเขียดที่อยู่ตามกลางทุ่ง แทรกตามกอหญ้า กอข้าว
ต่างพากันออกหากินเป็นปกติ เมื่อได้ยินเสียง จ่อม..จ่อม.. และสาบ
กลิ่นโคลนใหม่หอมรัญจวนใจ บางครั้งพวกเพื่อนเขียดส่งเสียงร้อง แอ็ด
..แอ็ด..แอ็บ..แอ็บ.. เมื่อมาพบบ่อเขียด จึงพากันลงเล่น โดดไปมา
ดำผุด ดำว่ายในบ่ออย่างสนุกสนานใจตามประสาเขียดตัวน้อยๆ

ฝ่ายเด็กๆ เจ้าของบ่อ เมื่อขุดบ่อล่อเขียดหลายบ่อไว้แล้ว
จะวกกลับมาดูบ่อแรกๆ เมื่อเห็นเขียดเรียงๆ กันอยู่ในบ่อจะขยิบตาครีๆ ให้
เขียดเห็นเกิดอาการตกใจ รีบมุดลงในบ่อดำโคลนตมแนบกับบ่อ
ขณะนั้นเองเด็กจะรีบลงมเก็บเขียดขึ้นมาใส่ลงในอ้อมป้อซึ่งเป็นภาชนะใส่กบ
หรือเขียด จนหมดกันบ่อ

บ่อเขียดคนล้าหนา พะนุกการจับเขียดโดยใช้สิ่งแวดล้อม
ไม่ต้องพึ่งพาเครื่องมือ

แหล่งข้อมูล สัมภาษณ์พ่อฉุยอายุ 67 ปี จำนวน 1 คน
ภาพ บ่อเขียดทุ่งนาบ้านป่าแะ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

โดย นิคม พรหมมาแพทย์

★ บ่อเขียดคนล้าหนา พะนุกการจับเขียดโดยใช้สิ่งแวดล้อมในทุ่งกว้าง.